

Af Kim Andreassen

Grøn varme har *topprioritet* i kommunerne

Risikoen for at Ruslands lukker for gassen har sat ekstra pres på at få skiftet afhængigheden af gas og olie ud med grøn varme. Og ny undersøgelse viser, at kommunerne har sat turbo på omstillingen, da stort set alle kommuner har som topprioritet i deres klimastrategi at få skrottet naturgas, oliefyr og andre fossile varmekilder og erstattet dem med grønne alternativer. Samtidig har det hos næsten 80 procent af kommunerne høj prioritet at sikre varmeforsyningen med vedvarende energi.

Ruslands invasion af Ukraine og trusler om helt at lukke for gasleverancerne til Europa har det seneste halve år sat Danmark i en situation, hvor det haster med at få udfaset afhængigheden af den russiske gas som energikilde. Regeringen præsenterede i foråret en plan, som bl.a. omfatter, at de 400.000 private husstande, der i dag har gasfyr, skal skifte energikilde - så mange som muligt til fjernvarme. Her har kommunerne fået ansvaret for at udar-

bejde planer for, hvordan omlægningen til fjernvarme kan ske. Det er også regeringens mål at benytte lejligheden til at speede omstillingen til grøn energi op. Der skal opstilles flere vindmøller og solceller samt etableres energigøer.

En ny undersøgelse viser, at kommunerne i den grad er i gang med at sætte tempo på omstillingen til grøn varme. Mere end ni ud af 10 kommuner prioriterer allerede enten i høj eller meget høj grad at få fossile energikilder som naturgas og oliefyr udskiftet med grøn og mere klimavenlig varme som led i deres klimastrategi. Det er først og fremmest arbejdet med at udrulle fjernvarme, rådgive og lave kampagner målrettet borgerne, indføre varmepumper og varmeenergifællesskaber, ligesom de arbejder med at få skrottet naturgas og oliefyr i de kommunale ejendomme, som kommunerne har fokus på.

For formand for KL's Miljø- og Forsyningsudvalg, Birgit S. Hansen, er der da heller ingen tvivl om, at kommunerne med deres hidtidige arbejde er godt rustet til at sætte farten i omstillingen til grøn varme yderligere op.

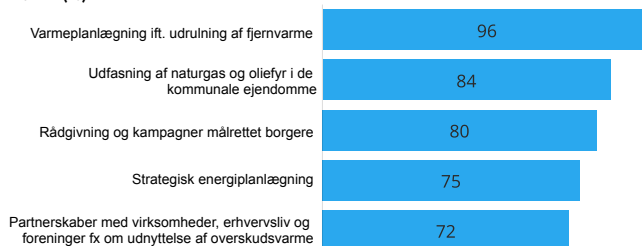
»De fleste kommunerne havde jo allerede i deres klimastrategier lagt planer for at sænke CO₂-udslippet fra energi og varme. Og nu hvor Ruslands invasion af Ukraine, gør, at vi som samfund har en interesse i, at det går så hurtigt, som det kan, har kommunerne taget opgaven på sig og sat tempoet betydeligt op, så vi i fællesskab får udfaset den russiske gas og bragt os selv ▶

I hvilken grad har kommunerne prioriteret **omstilling til grøn varme** i deres klimastrategi? (%)

Note: Det har også været muligt at svare slet ikke/ikke relevant i vores kommune
 Kilde: Kommunernes Klimabarometer 2022 (96 kommuner har besvaret spørgsmålet)

De 5 mest anvendte virkemidler i kommunernes arbejde med omstilling til grøn varme (%)

Note: Omfatter kun kommuner der har prioriteret omstilling til grøn varme i deres klimastrategi
 Kilde: Kommunernes Klimabarometer 2022

et markant skridt tættere på målet med den grønne omstilling. Uden at gå på kompromis med vores forsyningsikkerhed,« siger Birgit S. Hansen og fortsætter:

»For at kunne gøre det bedst og hurtigst muligt er det både vigtigt, at vi får fjernet barrierer omkring for eksempel kommunale solcelleanlæg, der er på området, og at vi får udfaset den

: De fleste kommunerne havde jo allerede i deres klimastrategier lagt planer for at sænke CO₂-udslippet fra energi og varme. Og nu hvor Ruslands invasion af Ukraine, gør, at vi som samfund har en interesse i, at det går så hurtigt, som det kan, har kommunerne taget opgaven på sig og sat tempoet betydeligt op, så vi i fællesskab får udfaset den russiske gas og bragt os selv et markant skridt tættere på målet med den grønne omstilling. Uden at gå på kompromis med vores forsyningsikkerhed

Birgit S. Hansen,
 formand for KL's Miljø- og Forsyningsudvalg

russiske gas klogt og ikke skaber nye problemer for os selv og efterlader en unødvendig regning, der skal betales senere.«

Der skal bygges ovenpå kommunernes igangværende arbejde

For lektor på Institut for Planlægning på Aalborg Universitet, Jakob Zinck Thellufsen, giver det god mening, at kommunerne prioriterer omstillingen til den grønne varme højt i deres planlægning.

»Både set i lyset af de klimamæssige udfordringer og at nogle kommuner bruger rigtig meget gas som energikilde, har kommunerne lige nu en stor motivation for ret hurtigt både at tilbyde borgerne et grønnere produkt og at få udskiftet gassen i de kommunale bygninger med grønnere alternativer,« forklarer han.

Han peger også på, at kommunerne i de seneste 40-50 år har været aktive med strategisk planlægning på forsynings- og energiområdet og taget ansvar for, hvilken type forsyning de kan tilbyde borgerne.

»Kommunerne har vist, at de kan gøre en forskel. For eksempel i forhold til at udbygge fjernvarmenettet. Derfor er det også oplagt, at de i den nuværende situation tager opgaven på sig,« siger Jacob Zinck Thellufsen.

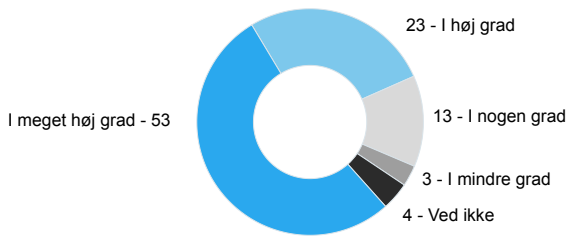
En af de kommuner, der er i fuld gang med omstillingen til grøn varme, er Furesø Kommune. Her har man med en ny varmeplan sat ekstra turbo på at opfylde målsætningen om en fossilfri forsyning.

»Vi har i Furesø Kommune en målsætning om at blive CO₂-neutral i 2030. Da varme er en stor del af det samlede CO₂-aftryk i kommunen, er og har vi været i gang med at arbejde intenst og ambitiøst på at gøre varmeforsyningen grøn, hvis vi skal nå i mål,« fortæller Ole Bondo Christensen, borgmester i Furesø Kommune.

I den nordsjællandske kommune satser man benhårdt på fjernvarme baseret på bæredygtig varme. Som det er nu, får 40 procent af kommunens boliger varme fra fjernvarme. Målet er at øge den andel til 80 procent.

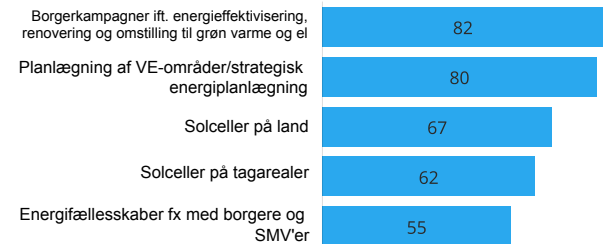
»Vi arbejder tæt sammen med Vestforbrændingen og vores lokale forsyningselskaber om bæredygtige løsninger. Ud over affaldsvarme handler det også om at gøre brug af overskudsvarme ▶

I hvilken grad har kommunerne prioriteret omstilling til vedvarende energi i deres klimastrategi (%)

Note: Det har også været muligt at svare slet ikke/ikke relevant i vores kommune
Kilde: Kommunernes Klimabarometer 2022 (96 kommuner har besvaret spørgsmålet)

De 5 mest anvendte virkemidler i kommunernes arbejde med omstilling til vedvarende energi (%)

Note: Omfatter kun kommuner der har prioriteret omstilling til vedvarende energi i deres klimastrategi (N= 80)
Kilde: Kommunernes Klimabarometer 2022

for virksomheder og opsamle og anvende den varme, der opstår ved spildevandsrensning og drikkevandsindvending. Samtidig kigger vi ind i mulighederne for geotermi. Og så gør vi også, hvad vi kan for at udbrede solceller på vores tage - både på de kommunale bygninger - men også på tagene hos boligforeningerne og private husejere,« siger Ole Bondo Christensen.

Esbjerg er langt med den vedvarende energi

Klimabarometret viser da også, at sikring af forsyningen i form af vedvarende energi har høj prioritet i kommunerne. Mere end halvdelen af kommunerne har i meget høj grad prioriteret vedvarende energi i deres klimastrategi, og 27 procent har det i høj grad som prioritet.

I Esbjerg Kommune er man nået langt i arbejdet med at omstille til vedvarende energi. Ligesom det var tilfældet i Furesø, har man også i det vestjyske en målsætning om at blive CO₂-neutral i 2030. For borgmester, Jesper Frost Rasmussen, er varme baseret på vedvarende energi derfor helt afgørende.

: Vi har i Furesø Kommune en målsætning om at blive CO₂-neutral i 2030. Da varme er en stor del af det samlede CO₂-aftryk i kommunen, er og har vi været i gang med at arbejde intenst og ambitiøst på at gøre varmforsyningen grøn, hvis vi skal nå i mål

Ole Bondo Christensen,
borgmester i Furesø Kommune

Han forklarer, at kommunens strategi for den grønne omstilling består af to dele. En for selve Esbjerg by og en for resten af kommunen.

»Vi er i gang med at omstille fjernvarmen i byområderne i Esbjerg fra at være baseret på kul til udelukkende at komme fra grønne løsninger, og det satser vi på sker allerede i 2023. Rygraden i fremtidens varmeproduktion bliver verdens største CO₂-kølemiddelsbaserede havvandsvarmepumpe, som kommer til at ligge på havnen i Esbjerg,« siger Jesper Frost Rasmussen.

For at garantere et konstant energiflow har man også har valgt at opføre et nyt fliskedelanlæg. Det vil sige, at hvis der på grund af vejret ikke kommer tilstrækkelig energi til byen fra vind eller hav-energikilder, så slår fliskedelanlægget til. Klimaindvirkingen er mindre ved flis end kul, og da det kun skal køre som en nødløsning, vil Esbjerg blive opvarmet næsten udelukkende med grøn energi.

For resten af kommunen er der netop sendt en strategisk varmeplan i høring. Her er skitseret, hvordan omstillingen til grøn varme skal finde sted i lokalområderne, og hvornår borgerne kan forvente, at det sker.

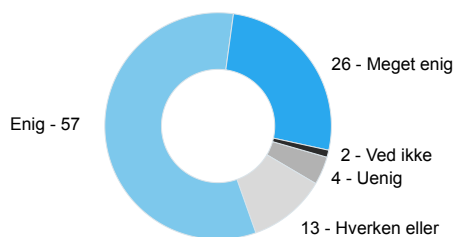
»Vi satser rigtigt meget på fjernvarmen, og tidsplanen for udrulningen er på plads. Derfor er vi også helt klar til at sende det brev ud, som regeringen varslede i april. Og borgerne er utålmodige. De kan mærke de stigende gaspriser på pengepungen og vil gerne have klarhed over, hvad vi kan tilbyde dem og hvornår,« siger Jesper Frost Rasmussen.

Lovgivning er stadig en barrierer

Kommunerne oplever dog stadig barrierer i arbejdet med CO₂-reduktion. 83 procent af kommunerne er enige eller meget enige i, at der er væsentlige barrierer for kommunens arbejde med CO₂-reduktion. Heraf peger mere end otte ud af 10 af de adspurgte kommuner på, at lovgivningen - især omkring solceller - skaber nogle forhindringer.

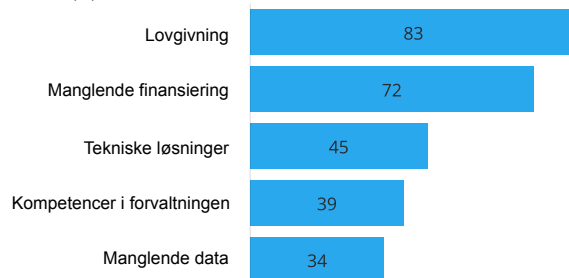
»Der er nogle administrative regler omkring opsætning af solceller på kommunale bygninger, som gør det kompliceret. Mange kommunale bygninger har store, flade tage, hvor der er et stort ▶

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: Der er væsentlige barrierer for kommunens arbejde med CO2-reduktion (%)

Note: Det har også været muligt at svare meget uenig
Kilde: Kommunernes Klimabarometer 2022 (98 kommuner har besvaret spørgsmålet)

De ifølge kommunerne 5 største barrierer for kommunens arbejde med CO2-reduktion (%)

Kilde: Kommunernes Klimabarometer 2022 (98 kommuner har besvaret spørgsmålet)

potentiale for at sætte solceller op. Det vil være en fordel, hvis man lovgivningsmæssigt kan gøre noget, så det bliver attraktivt for især små kommuner at kunne bruge mere solenergi«, siger Jakob Zinck Thellufsen.

72 procent af kommunerne oplever også problemer med finansieringen af de bæredygtige løsninger som en barriere for den grønne omstilling.

I Furesø Kommune siger Ole Bondo Christensen, at det økonomisk er en udfordring, at der ikke er tilslutningspligt til fjernvarme.

»Forsyningselskaberne skal være sikre på, at de har konkurrencedygtige priser. Ellers løber det ikke rundt. Når der ikke længere er tilslutningspligt, må man i stedet se på, om forsyningselskaber kan tilbyde midlertidige løsninger til de borgere, der skal

have udskiftet gasfyret, men som ikke kan få fjernvarme med det samme,« siger Ole Bondo Christensen.

Ifølge Jakob Zinck Thellufsen kan det også være en udfordring for kommunerne, hvis man ikke får inddraget borgerne tidligt, i planlægningsfasen.

»Man kan som kommuner godt risikere at rende ind i en mur, hvis man ikke får planlagt et godt projekt, som de lokale borgere kan støtte op om. I det hele taget tror jeg, det er vigtigt, at man ikke nedprioriterer den demokratiske proces, fordi den grønne omstilling skal gå stærkt,« siger lektoren fra Aalborg Universitet.

Mange kommuner arbejder ifølge undersøgelsen da også med kampagner målrettet borgerne som en af de vigtigste virkemidler i omstillingen til både grøn varme og vedvarende energi.

MOMENTUM – SEPTEMBER 2022, 14. ÅRGANG, 12. UDGAVE
UDGIVER: KL

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR: KRISTIAN VENDELBO

REDAKTION: JENS BAES-JØRGENSEN

MOMENTUM@KL.DK
WEIDEKAMPSTGÅDE 10, POSTBOKS 3370, 2300 KBH. S
Gratis elektronisk abonnement kan tegnes på
WWW.KL.DK/MOMENTUM

DESIGN: KONTRAPUNKT - LAYOUT: KOMMUNEFORLAGET
ARTIKLER KAN CITERES MOD KILDEANGIVELSE